

„Праця“

Український просвітний тижневик
в Бразилії
виходить в Прудентополи кожного
Четверга.

Передплата
в Бразилії:

Річно 8\$000, піврічно 5\$000.
Для Галичини річно 10 корон.
Для України 5 рублів.
Для Півн. Америки 2:50 дол.
Для Канади 2:50 дол.
Для Аргентини 6 пез.

ПРАЦЯ

Jornal semanal para os
Ukrainos no Brazil.
Publica-se em Prudentopolis
às Quintas Feiras.

Дрібні оголошення по 100рс. від
стиха. Більші по 200рс. За вся-
кі оголошення платять ся згори.

PRACIA
Prudentopolis
Paraná — Brazil

ВИДАВЦІ: Видавнича спілка.

„Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо русько ми серце і віра руська“ — З Рус. пс. Маркияна Шашкевича.

Ми України до світу
В нас є сила Козаків!

Одинока Українська Часопись у Бразилії.

Не розлучать нас ні море,
Ні межі чужих країв. Гимн ам. Укр.

Народ, ковалем своєї долі.

І не схиляйтесь мов бурян
Хто стане — той йому і пан.

А стійте твердо, мов скала.
Б. Лепкий.

Буває, що чоловік не може до-
статися до ніякого успіху, бо бо-
гато в него ворогів. А буває, що
чоловік не дібється до нічого, бо
він сам собі ворог. Гірше бути
своїм власним ворогом, ніж мати
хочби й сотку ворогів.

Буває, що і народ має ворогів
без ліку. А буває, що народ сам
собі ворог. Колиж народ сам со-
бі ворог, а має ще й чужих во-
рогів довкруги, тоді положення
його дуже незавидне.

Ми Українці, як народ, пошко-
дили собі чи не більше, як воро-
ги наші. Незгоди і роздорів так
швидко держимось, начеб се була
наша свята традиція. А в додат-
ку ми не постійні. Нам брак ви-
тревалости. Ми зневірюємось най-
меншою невдачею. Ми не віримо
у власні сили.

Є у світі народець, мало що
не вдесятеро менший від нас,
а нещасний, так же як і ми. Се
Ірландці. Сімсот-пятьдесят ро-
ків боряться за визвіл Ірландії
проти такого ворога, що пів сві-
том рядить. За сімсот-пятьдесят
років нічого не вибороли. Ірлян-
дія вкрита тисячами могил муче-
ників за її волю. Крови проли-
лось море. Знущань репресій не
списавби на воловій шкірі. Сьо-
годні маленька Ірландія залита
тисячами узброєних вояків демо-
кратичної Англії. Сімсот п'ять-
десять років нев'ї і мук, ворог
могучий, найбільша в світі дер-

нам завзяття, постійности, витре-
валости, віри у власні сили.

Радили Пани в Парижі чи не
рік. Радили над перебудовою
світа. Радили над поваленем
старого автократичного ладу. І
дорадилися. Здерли стару, а
натягнули на него нову, модну
одіж і кажуть: ось вам новий лад
— Демократія. Старе вино в но-
вих бочках... стара брехня в но-
вим строю.

Але таки дещо змінилось. Пани
збудували Польщу. Не таку «од-
моржа до моржа, але на людсь-
ській кривді. Ще нікому кривда
людська на добро не вийшла...

Пани французькі і американ-
ські і англійські дуже великі де-
мократи. Опираючись на засадах
демократії, ті пани віддали га-
лицьку Україну під владу Ляхам.
Не цілком дали, але пустили в
ляцьку аренду на 25 років. Газ-
дуй собі, сказали Ляхам газдуй-
те на українській землі по пра-
вилам суцної демократії так, щоб
за 25 літ ціла галицька Україна
була зовсім польським краєм. Ля-
хи по своєму звичаю сказали па-
дам до нуг і беруть ся господарити.

А ми через те впали на дубі.
Ми стратили всю надію на кра-
щу будучину і опустили руки.
Пропала наша Галичина на-
рікає один. Пропала українська
справа — кличе другий. Не бу-
де вже Україна ніколи вільною
— стогне третій. І так в нескін-
ченість...

Погано так. Погано опускати
руки погано тратити надію. По-

Українці рішмо питане, чи Ук-
раїна має бути вільною, чи попе-
воленою.

Україна не пропала і не про-
паде. Сотки років неволі під мос-
ковським і ляцьким ярмом не зни-
щили українського народу — тож
коли-б еще сотку літ треба бу-
ло за волю України боротись —
боротись треба. Але до боротьби
треба віри у власні сили. Треба
надії на кращу будучину. Тре-
ба завзяття, витревалости, постій-
ности. Передовсім треба згоди.
Треба любити Україну всім сер-
цем і душею і діти у тій любові
ховати. Боротись і діти учити
боротьби.

В гору серця! Дивіть ся на
Ірландців. А нас не чотири, а со-
рок мільонів. Не пани, не Кле-
манси, не Пішони, не Падеревсь-
кі, не Лойд Джорджі, не хто ин-
ший буде рішати долю України
— їм до України зась! Будучи-
на України від Українців зале-
жить. Будьмо-ж готові!

о. І. Гундяк

Вісти з України.

Українські протести проти Денікіна.

Бюро Райтера доносить, що українська
дипломатична місія у Льєндоні запротес-
тувала проти нападів Денікіна на украї-
нський фронт, через що отаман Петлюра не
мав змоги прогнати большевиків з України.
Нота жалусть ся на те, що Денікин звер-
нув шлу свою не проти большевиків, а
проти Українців.

Посол Микола Василько запротестував
перед англійським посольством у Берні
проти цього, що Англія дала Денікіну 277
літаків який обертає їх на боротьбу проти
українського народу.

Зміни в українських дипломатичних пред-
ставництвах.

З Відня доносять, що послом у Відні
призначений бувший голова мирової деле-
гації Сидоренко, про якого доносили, що

Посол Василько заявив, що теперішня
війна проти Денікіна, це тільки нова фаза
боротьби за незалежність України. Посол
Василько певний побіди Українців над Де-
нікіном, бо проти нього ціле українське
селянство. Україна зрештою так великий
край, що без неї не можна рішати її долі.

Командант української армії.

З Проскурова доносять, що командантом
української армії іменованій отаман Пе-
тлюра.

Під проводом отамана Петлюри творить
ся нова стрілецька бригада.

Румуни опорожнили цілу Галичину.

Румуни опорожнили вже цілу Східну Га-
личину. Досі були ще в їх руках село Гри-
нява з Буркутом, часть села Жаба і часть
Ворохти.

Переговори між Україною й Кубаню.

Між Українською Народною Республікою
й республіками Кубань і Кавказ йдуть
дальші переговори, які заповідають певний
успіх.

Погозуміння з большевикам?

„Wiener Mittagsblatt“

доносить, що на Україні прийшло до згоди
між отаманом Петлюрою та большевиками
та що незабаром матиме важні воєнні на-
слідки.

Однак українське посольство у Відні не
має про те ніякої вісти, й знає тільки про
зміну правительства. Мабуть се не прав-
диве.

Нові пляни щодо Східної Галичини.

Варшавський кореспондент „Times-a“ до-
носить, наче-б був плян утворення двох ок-
ремих автономних держав під зверхністю
Польщі на 20 літ. Керманців тих держав
мавби іменувати президент польської ре-
спубліки. Столицею одної автономної дер-
жави малаби бути Вільно, другої Львів.
Після цієї інформації представник Польщі у
Парижі п. Патеке імовірно згодив ся на цей
проект.

З Камінця Подільського.

По опущеню Камінця українськими війс-
ками, жите українське у місті завмерло.
Українські часописи зкинено, а виходять
лиш в московській мові і польській.

Командант ляцький у Камінці видав та-
кий розказ:

1) Всякі збори мають мати позволеня від
него.

2) По 5-тій год. вечером не вільно бути

решко державсь, а в додатку ми не постійні. Нам брак витривалості. Ми зневірюємось найменшою невдачею. Ми не віримо у власні сили.

Є у світі народець, мало що не в десятеро менший від нас, а нещасний, так же як і ми. Се Ірландці. Сімсот-пятьдесят років борються за визвіл Ірландії проти такого ворога, що пів світом рядить. За сімсот-пятьдесят років нічого не вибороли. Ірландія вкрита тисячами могил мучеників за її волю. Крови пролилось море. Знущань репресій не списавби на воловій шкірі. Сьогодні маленька Ірландія залита тисячами озброєних вояків «демократичної» Англії. Сімсот-пятьдесят років неволі і мук, ворог могучий, найбільша в світі держава, а чотири мільйони Ірландців вірять, що Ірландія таки буде вільною. «Сімсот-пятьдесят літ ми боролись — кажуть они — і ще сімсот-пятьдесят боротись мемо, а Ірландія мусить бути самостійною державою!»

Отце народ! Числом малий, але духом — велит! Від него вчитись

демократії. ті пани віддали галицьку Україну під владу Ляхам. Не цілком дали, але пустили в ляхську аренду на 25 років. Газдуй собі, сказали Ляхам газдуйте на українській землі по правилам суцної демократії так, щоб за 25 літ ціла галицька Україна була зовсім польським краєм. Ляхи по своєму звичаю еказали «падам до нуг» і беруть ся господарити.

А ми через те ввали на дує. Ми стратили всю надію на кращу будучину і опустили руки. Пропала наша Галичина нарікає один. Пропала українська справа — кличе другий. Не буде вже Україна ніколи вільною — стогне третій. І так в нескінченість...

Погамо так. Погамо опускати руки, погамо тратити надію. Погамо зневірюватись, погамо залишати боротьбу, погамо здаватись на ласку і судьбу ворогів. Погамо і гидко так робити.

Треба тямити, що кожний чоловік є ковалем своєї долі. Треба тямити, що і народ є ковалем своєї долі. Треба тямити, що ми

ім до України зась! Будучина України від Українців залежить. Будьмо-ж готові!

о. І. Гундяк

Вісти з України.

Українські протести проти Денікіна.

Бюро Райтера доносить, що українська дипломатична місія у Лондоні запротестувала проти нападів Денікіна на український фронт, через що атаман Петлюра не мав змоги прогнати большевиків з України. Нота жалуєть ся на те, що Денікин звернув цілу свою не проти большевиків, а проти Українців.

Посол Микола Василько запротестував перед англійським посольством у Берні проти цього, що Англія дала Денічину 277 літаків, який обєртає їх на боротьбу проти українського народу.

Зміни в українських дипломатичних представництвах.

З Відня доносять, що послом у Відні призначений бувший голова мирової делегації Сидоренко, про якого доносили, що має бути головою місії у Лондоні.

Українським представником в Англії лишаєть ся член мирової делегації Аркольд Марголін.

Посол Василько про положення.

В „Neue Züricher Zeitung“ з 14. листопада поміщена обширна розмова з послом Васильком про сучасне положення на Україні.

та що незабаром матиме важні воєнні наслідки.

Однак українське посольство у Відні не має про те ніякої вісти, й знає тільки про зміну правительства. Мабуть се не правдиве.

Нові пляни щодо Східної Галичини.

Варшавський кореспондент „Times-a“ доносить, наче-б був плян утворення двох окремих автономних держав під зверхністю Польщі на 20 літ. Керманічів тих держав мавби іменувати президент польської республіки. Столицею одної автономної держави малаби бути Вільно, другої Львів. Після цієї інформації представник Польщі у Парижі п. Патек імовірно згодив ся на цей проект.

З Камінця Подільського.

По опущеню Камінця українськими військами, жите українське у місті завмерло. Українські часописи зкинено, а виходять лиш в московській мові і польській.

Командант ляхський у Камінці видав такий розказ:

- 1) Всякі збори мають мати дозволенє від него.
 - 2) По 5-тій год. ввечером не вільно бути на улиці.
 - 3) На виїзд всякий треба мати дозвіл.
- Тифус панує там страшний. Смертність доходить до 80%. Більша часть хорид умирає задля браку опіки і всякої помочи. До шпиталів не ідуть, бо там певна смерть. Зимно, холод, брак одія побільшає слабість. Судь случаї, де денно умирає понад 500 осіб. Конечно потрібна поміч лі-

По дваццяти роках.

Різдвяна повістка.

3) [Продовжено]

На тім стало і так остало.

Сироти повиростали і повиходили на добрих ремісників, чесних служниць, а Михасько зістав священником. Тільки Марійка з уроди каліка - лишилась, якою була: тихою, спокійною, на вид сумовитою. Майже не було чути, що живе на світі. Вчасним ранком йшла що днини до недалекої церкви св. Онуфрія і там щиро молила ся, часто причащала ся. Потім вертала і нильно поралась коло дому, працювала. Говорила мало, майже нічого.

Так минав рік за роком. Андрій поєвив, а старій почали трісти ся зі старости руки і голова похилилась на груди.

Зима. На широких полях грубі веретви єнгу, а над домами челикого міста сива, густа мрака.

Вечеріло. Старий Андрій присунув крісло до печі, в якій гріщало єввіжо запалене дерево. Жінка сіла коло него.

«Стара!» почав Андрій. «Сего року на Святий Вечір буде 20 літ, як я привів тобі несподівано шестеро дітей. Ще нині не можу виїти з дна, як важив ся я накинута на тебе такий гітар. А однак»

«Добре що так стало ся!» перебила

стара. «Мені нині бувби жаль, слиби ми були відправили їх від наших дверей».

«А через се ми не зубожали», додав старій. «Противно все пішло нам лучше. В мене було і челядників більше і на гріш не скупо. Благословенство Боже було в хаті».

«І спокій в серці!»
Обое старенькі замовчали й задумались. В старечих головах тихо євято мерехтіли давні епомини, як зорі єсної ночі....

* * *

Прийшов Святий Вечір. В домі Андрія було завчасу все приготоване, пожитане. Скорше чим у других запанувала євяточна тишина, спокій.

Марійка як звичайно, ходила рано до церкви і набожним серцем приняла прєєвь. Тіло і Кров євого Господа. Як вернула до дому, на ві лиці було видно радєсть змішану з якимось сумом.

«Дівчино ти нині чомусь інакша, як звичайно! Чи не бракує тобі що?» запитала журливо старенька.

«Ні, нічого!» відповіла Марійка.

«Мені тільки так, як би мене чєкала нині явась велика радєсть». І слези стаяли в єї очах.

«Ти плачєшь? Дивне з тебе єтворін!» докинув з усмішкою старій.

«Ах, татусю!» - і не докінчивши побігла зхати.

«Дивна дєвичка!» повторю Андрій.

«Стара, подай мені лющку, бо ще й я готов розплакати ся, як пани Марійка».

Вже вечеріло. Одна зірка за другою показували ся на чистому небосклоні.

«Стара нам би час збирати ся. Сестрінець просив так дуже, аби ми нині прийшли до него на вечеру. Давно ми були у него. Гнівав би ся, як би ми нині не прийшли».

Старенька цара зібрала ся. Входячи еказали до Марійки: «Ми довго не забавимо. За годинку вернемо, тай ще з тобою повечеряємо».

Не минуло півтора години, як старі вже вертали. Марійка вийшла на зустріч і привитала.

«Ну і щож, Марійко?»

«Вєсьо добре!» і при тім слові нарочно отворила їм двері до меншої євітлиці. Помогла розібрати ся і скоро поставила крієла, щоби старенькі сіли. Сама стала напроти них. Придушуючи в собі радєсть заговорила:

«А знаєте, що нині як раз 20 літ, як ви змілосердали ся над нами сиротами й нашою небішкою матою».

Обое старі кивнули євними як єніг головами.

«Най залатить вам за се Бог сторицею. Я єдного отчєнашу не змєвила в якім би не памятаєла на вас, ах...»

«Зістав се, Марійко!» перервав старій Андрій, бо єрце в него зворушилось і

слези закрутілись в очах. «Знаю, що мілосердний Бог - єго єолос зачав дрожати - сего не забуде. Але й ви всі ше єтеро принєсли нам єсть і потіху»...

«Татусю, матусю! чи зробите мені маленьку приємність?»

„Щож такого Марійко?“

„Ходіть зі мною до другої євітлиці!“

„Добре — піємо“

Там була гарно приєбрана яєнка. На ній євітило ся ще кілька маленьких єввічок. Коло деревця стояв великий образ. На нм було намальовано, як Андрій стоїть з о. Антонієм при ліжку їх умираючої матери.

Старій Андрій глянув на єей образ. По старечім тілі перебіг легкий дроєк, «Акурат так було», прошепотів склаєвучи руки яєби до молитви.

З бичної комнати лав ся чути легонький спокійний, єолодкий єпів коляди. Марійка відхилила двері від бичної комнати, а в них стануло їх пєтеро і простягаючи руки скликали „татусю матусю!“

„Літи вмру з радєсть!“ закликав старій „Позвольте най єяду“

Дроєачого а превеликої радєстьї посадили на єофу а коло него старєвєску матусю.

„Так!“ віддихнув Андрій і лєвєє єї щасливим єком на несподіваних єостєй.

«Тєпер скажіть мені як єгалось, що ви

карська. (Чому про се не подбають Ляхи? — прим. скл.)

Стаман Петлюра, по опущеню Камінця Подільського, находить ся зі своїм штабом в Біло-Церкві.

Січові Стрільці.

Зі Львова доносять, що відділи Січових Стрільців остали вірними своїй вітчизні. Они остали при Петлюрі, і ні один відділ не перейшов на сторону Де йкіна.

Москалі „побожні“.

В Тачанрогу Москалі як всегда „побожні“, так і там молилися дякуючи за перемогу Денікіна над Петлюрою. На кінці свого набоженьства співали „Боже, царя храни“. З певн стю, що не обійшлося там і без чарки „ачищеної“.

Українські повстанці.

Українські повстанці з околиць Київа, злучились з укр. армією, яка прямує проти Денікіна. Денікин утратив Швіру і Тархачу.

Поляки конфіскують укр. часописи.

З Перемишля пишуть, що багато чисел, тамошньої української часописи „Укр. Голос“, сконфісковано за про артикули польської політики. Ось яка свобода польська для українського народу у Галичині!

Польські хитрощі.

В Золочеві, як се подають галицькі часописи, Поляки примушували жидів до підпису просьби, щоб Галичину прилучити до Польщі.

Повстанці ген. Зеленого заняли Київ.

З Відня доносять, що повстанці ген. Зеленого заняли Київ і злучились з армією отамана Петлюри. Сам генерал Зелений погіб у битві при здобутою Київа.

Ляхи зачинають зближати ся до Німців. Радять тепер, яким би способом собі взаємно помагати.

П. Падеревські має вже опустити Варшаву. Віддай не оплачуєсь Польщі музика.

Америка згодилась вип жичити Кольчакowi 40 мільонів доларів. Денікин що раз слабне.

В: Куц

Без дороги.

Печать Каїна.

По більше як трохлітній мовчанці з'явив ся знов у „Праці“ її давній співробітник п. О. Сіриш. Де був? Чому мовчав? Не знати.

Попивши несподівано та ще й з казочкою, котра всім, хто має в грудях не руської старої підшави, а живе серце України, — всім чесним людям дає дещо до думання. Він виніс на денне світло те, що кожен ховав собі глибоко в грудях; а коли хто й обзивався, то не з патріотизму, а з того, що так приказували пани Кішени.

Але сль чи так, а п. Сіриш прибив не сотням, а тисячам Українців печатку Каїна. Його істнуєчий, чи відуманий Панько без писок своєю переважною метою кожного, хто читає свій гріш не думаючи, де він їде. А позаяк я почував таку печатку і на своїм чолі, позаяк і за мої гроші можливо, що застріваний, або застріваний не одного Грішя в нещасливій Галичині, то я рішив, що мусямо турбом ширше, без бачення собі одних

в наші часи не то, що колись баба опукла на печі розповідала: історія запише чорним на білому, і підуть потомки волочити ганебне їмя предків через цілі століття!

Отже перше: признаймо наш гріх; а друге покаймося!

Верімося насамперед до казочки п. Сіришника і до тієї думки, яку він вложив в неї чи яку хотів вложити в серця дорогих земляків.

В казочці п. Сіришника виходить перед нами пересічний український козачок. Він є убогий духом, задофаний, ні до якого побуту він нездалий, бо до його темної душі не має дороги для якоїсь ідеї. (Кажу пересічний, бо він належить до тієї темної маси, до тієї непероручної більшости, котра як вимовляє слово „Українець“, то тільки тоді, як баче перед собою якогось інтелігента. А для домашнього вжитку є те любимо Плякани і Москалями слово „Русин“, котре для одних є ознакою, що ті Русини не зіллють ся з Україною, а для других, що Русини чи Русини „то все одно — адін народ!“)

Отже до поступу, до єднання себе з другими є Панько Лизоручка нещасливий. Але він є здалий на що иншого: він є людина. У ній живе думача істота, котрій хочеть ся, що її хоч раз в життю порахували за Божий твір, за щось гідне чи рівне другим людям.

Працюючи від зорі до зорі такі Паньки часами хотіли б показатись перед світом не тільки як працююча машина, а ще як те, у чім живе людська душа. Панько певно пераз їде до сусідів, щоб там показатись, як щось мудре; почути щось, порадитись, взяти щось для душі. Але довкола самі такі як і він: темні, забиті, спрацьовані. Йому робить ся душно на шастрі; його давить мовчазний ліс, як камінь, хоч він того і не може обяснити. Він шукає причини, щоб вибратися до міста. Така нагода є: в кишені появилася „підсетка“. Можливо, що хтось купив у нього пацюка чи ялівку і „підсетка“ примушує видати роботу і задерти голову, гордо машерувати до міста.

Панько не любить українства: воно йому чуже. В місті певно є Українці і українські крамарі; але Панькове почуття до них те, що він їх боїться. Чому? Певно тому, що він там не зустріне, чого шукає; а паньки: йому будуть такі річи говорити, що його спутають. Бо йому скажуть про те, що мусять инакше дивитися на світ божий, мусять з Русина переробитись на Українця, коли він такої потреби не почував. Бо то треба перекинути до гори ногами сталій йому світогляд, а він зовсім не за тим прийшов до міста! Йому треба якого, щоб умій прочитати в його душі, чого вона шукає. І таким пророком — провидцем явилась пан Жидович. Таких панів Жидовичів ми маємо досить на наших козачках. В глибоку політику они не запусаються; коли їх притиснуть звіствами Поляків у Галичині, вони показують, що до політики не мішнують, що то винетко таупство, по се десь в Європе, і переводять розмову на що инше. А тимчасом вони є одним з тих стовпів, на якім повисли вже, виснуть тепер і будуть виснуті в будучині тисячі українських селян у Галичині!

Як же можна, щоб вони жили між нами і з нас? Яви-ж то причина? Про це ми будемо говорити далі. Верімося до Панька. Пан Жидович як практичний ганцляр і як знавець українського хазона, зараз найшою добою до його душі, до його серця, до його

тузом потяг Панька за собою в свою крамницю і виниганив у нього „підсетку“. Можже Панько купив, чого йому було б і непотрібно; але він хотів слухати без віща лес-тну музику про його неістнуючі таланти і кудував аж поки „підсетка“ цілком лишилася у панькій шафліці.

Де пішли його гроші, Панько тим не цікавив ся. Він, як борщ з перцем є заправлений тим, що його звано словами, в котрих він добачив хвалу своїй людській гідності. Він був і паном, і думним і великим господарем і т. д. Отсих слів йому бракувало, коли він працював на шастрі чи вишивав із сусідами. Він там був просто Панько, а йому того було мало. І, на превелике нещастя, свої не вміють найти таких слів, щоб до них привязались свої. Чому? Богато є причин і про них далі буде.

О сім треба пам'ятати.

Недавно читали ми о патріотизмі („Праці“ ч. 19, 1919 р.) де було сказано, що патріотизм — се є любов Рідного Краю, любов Вітчизни. — Чувство любови, є одно з найгарніших почувань в серцю чоловіка, є се щось взнеслого і шляхотного. Всі ми люди, живучі на світі, бажаємо собі добра і щастя, а се осягнемо лиш тогди, коли підставою нашого житя буде любов. Так само як ненависть, є підставою всього зла, так любов є підставою всякого добра. Наше щасливе туземне жите залежить від любови, яке ми оказуємо другим.

Любити повинні ми всіх людей на світі взагалі, без ріжниць. Однак, звичайно тим людям, що оказують нам більше любови і ми взаємно їм відплачуємось більшою любовію. Приміром наших родичів і рідню любимо більше чим другі люди. Так і повинно бути, бо і в заповідях Божих Найвисший законодавець велить нам на першій місци любити наших рідних.

І не тільки маємо повинність і обовязок на першій місци любити своїх рідних, але і рідний наш край, український наш нарід, з котрого ми походимо, як рівнож і нашу рідну мову, котрої нас учила наша мати, як ми ще були малими.

Ми коли правдиво кого любимо, то стараємося о него, хоронимо его і помагаємо ему як собі самим. Найдорожшим особам нашого серця не жалуємо нічого, ні труду, ні заходів, ні майна, ані навіть крові і житя. От так само повинні ми любити і свою Вітчизну, наш край і наш нарід український не жалуючи для него нічого, що лиш маємо і посідаємо. Український наш край — се земля, з котрої виходить наш родовід; се земля на котрій жили наші діди, батьки, і наша найблизша і нам найдорожша рідня; се земля на котрій жили і живуть наші наші найдорожші особи то є: родичі, братя і сестри; се земля на котрій многі з нас Українців бразилійських родили ся і зросли і виховали ся; се земля, котрої нарід між всіма народами під Божим сонцем ми найбільше любимо і повинні любити.

І той наш край любий, з котрого ми перед пару десятками літ виїхали до Бразилії, лютливною війною зруйнований майже до тла. Там де перед 5-ти літами красували ся і пишались міста, села, городи і сади, нині звалища, згарища, попіл, кров, мертвота і сум. Там де колись поля-лани збіжжя філювали від подуву вітру, мов а вода

ті пчоли на весні увиван ся один с другий тудя, нині десь-не-десь з'являється якась постать людська, така винуждений худа, що еслиби не рухала ся можлиби ся ще думати, що се труп, а не жичка людина. А яке нужденне і оплакане жите недобитків повонних: їдло їх таке, що нас і безроги ліпше мають, а подекуди влять ся вже ріжним падлом, травою і ріжнями, одяг їх, се самі лахмани, а і тим не стає так, що многі майже нагі ходять мешканне їх таке саме, а досить є і так що сидять в ямах понакриваних.

От в такім гаразді живуть наші своякі рідня найблизша. І чи ми будемо обояти байдужі на се, що наша рідня в ста-краю, в найбільшій нужді так коротає ся жите „гей вилами пхає“? Чи ми маємо, ти глухі і зимні на сей вид як мален діточки дрібнота навкола своєї матери, батька нема і не знати чи поверне з вій до дому) витягають рученята і плачливі голосом просять „мамо дайте їсти!“ А бий матери серце мало не пукне, плака вже не має тільки сліз, далаби і своєї крові дітям, але не має, бо сама ледви бле дає ногами тага ослаблена з голоду?! Ні такі не будемо, щоби ілисьмо до схочу і дивили ся, як наша родина примирає і гиє з голоду, а ми не поратували. Ми вже далі ще дамо деякий гріш і хоть між нами дкому „клин клина вибиває“, але таки нашим заморським бідакам загинути не дамо, а чим коли зможемо, то поможемо. Ми вже давали на „Український День“ і перед тим але і ще обовязок дбати про свою родину. Тож если коли що дамо, то дамо своїм, то дамо тим, за котрих ми на першій місци повинні пам'ятати.

Час, що его тепер переживаємо є много важним і найважнішим в житк і історії нашого народа. Від теперішного часу залежить, чи наш нарід між всіма другими народами на світі буде займав місце перше чи послідне. Тепер рішає ся судья нашого народа і від теперішної хвилі залежить, чи ми будемо жили між другими народами, чи загинемо. Наш нарід, там за морем, тепер боре ся за своє жите буте; а та борба коштує вже много житя, много крові, много майна. І в тій борбі беруть участь всі, навіть наші Братя, що живуть, в північній Америці і Канаді; і они чин можуть, помагати в тій борбі; з навіть можемо сміло сказати, що Українці північно-американські грають дуже важну роль в сьогочасній борбі за Україну. Ми знов Українці що замешкуєм розлогі праліси, степи і ріжні пустарі полудневої Америки взагалі ще дуже мало причинились до визволення України. Чкби не то, що ми зібрали дещо гроша на сю ціль, то пуста була би наша балаканина про Україну, пуста наша надія, і пуста наша хвальба, що ми любимо Вітчизну.

Але, що тепер такий світ, що куди лишень обернись а всюди треба гроша, а ми грохи вжей его зібрали, так і ми будем могли почванитись що й ми вже кинули цеголку до здвигнення України. І ся наша збірка, як раз дуже на часі. Борба наших Братей старокрасвих за Вітчизну вже инше, як сказано коштує. Понад то они они вже не в силі нічо більше дати, бо они вже все дали, що лишень могли. Тож тепер само собою розуміє ся спадає на нас обовязком помагати їм, що змога, з мечем звідси не підем у біт, але за те чим зможем, поможем; а на першій місци грошем. Ми знаємо з давніших звітів воєнних, що

Без дороги.

Печать Каїна.

По більше як трохлітній мовчанці з'явився знов у „Праві“ її давній співробітник п. О. Сіриш. Де був? Чому мовчав? Не знати.

Появився несподівано та ще й з казочкою, котра всім, хто має в грудях не кусяць старої підшви, а живе серце України, — всім чесним людям дає дещо до думання. Він виніс на денне світло те, що вожен ховав собі глибоко в грудях; а коли хто й обзивався, то не з патріотизму, а з того, що так приказувала пані Кишеня.

Але як чи так, а п. Сіриш прибив не соткам, а тисячам Українців печатку Каїна. Його існуючий, чи видуманий Панько бе вписок своєю нерозважністю кожного, хто видає свій гріш не думаючи, де він іде. А позаяк я почував таку печатку і на своїм чолі, позаяк і за мої гроші можливо, що застріляв, або застрілять не одного Грися в нещасливій Галичині, то я рішив, що мусямо гуртом, шире, без брехні собі самим і другим людям, розібрати казочку про Панька Лизаручку і про його три мілія. Коли ми согрішили, то признаймося до гріха отперто і пошукаймо причини, які нас довели до гріха. А согрішили ми перед своїми братами в рідній країні тяжко! І коли над нами, над цілим загалом української людності в Бразилії не повисне на цілі віки слово „Каїн“, то ми ще будемо щасливі. Бо

що він там не зустріне, чого шукає, а навпаки йому будуть такі річі говорити, що його спутають. Бо йому скажуть про те, що мусять інакше дивитися на світ божий, мусять з Русина переробитися на Українця, коли він такої потреби не відчуває. Бо то треба перекинути до гори погами сталій йому світогляд, а він зовсім не за тим прийшов до міста! Йому треба такого, щоб умів прочитати в його душі, чого вона шукає. І таким пророком — пророком явилася пан Жидович. Таких панів Жидовичів ми маємо досить на наших козлоніях. В глибоку політику они не запускаяються; коли їх притиснуть звірствами Поляків у Галичині, вони показують, що до політики не мішаються, що то вишкетко і дуплетво, що се дзев в Європе, і переводять розмову на що инче. А тимчасом вони є одним з тих стовпів, на яким повисли вже, виснуть тепер і будуть виснути в будуччині тисячі українських селян у Галичині!

Як же можна, щоб вони жили між нами і з нас? Яка ж то причина? Про це ми будемо говорити далі. Вернімося до Панька. Пан Жидович як практичний гандляр і як знавець українського хлова, зараз найшов дорогу до його душі, і разом і до „підпестки“! Він звав з досвіду, що для нашої убогої суєтної душі нема нічого вишного на світі, як бути якимсь „присідателем“, хочби товариство й не існувало! Отже, назвати того паном, а якогось хадунця, що має всього маєтку півтора курки, господарем, думним і т. д., то мож зразу привязати його до себе і зробити з нього що хоч!

Таким чином п. Жидович невидним мо-

Ми коли правдиво кого любимо, то стараємось о него, хоронимо его і помагаємо ему як собі самим. Найдорожшим особам нашого серця не жалуємо нічого, ні труду, ні заходів, ні майна, ані навіть крові і життя. От так само повинні ми любити і свою Вітчину, наш край і наш нарід український не жалуючи для него нічого, що лиш маємо і посідаємо. Український наш край — се земля, з котрої виходить наш родовід; се земля на котрій жили наші діди, батьки, і наша найблизша і нам найдорожша рідня; се земля на котрій жили і живуть наші наші найдорожші особи то є: родичі, братя і сестри; се земля на котрій многі з нас Українців бразилійських родилися і зросли і виховалися; се земля, котрої нарід між всіма народами під Божим сонцем ми найбільше любимо і повинні любити.

І той наш край любий, з котрого ми перед пару десятками літ виїхали до Бразилії, п'ятилітньою війною зруйнований майже до тла. Там де перед 5-ти літами красувалися і пишались міста, села, городи і сади, нині звалища, згарища, повіл, кров, мертвота і сум. Там де колись поля-лани збіжа фільювали від подуву вітру, мов та вода морська, нині ті поля лежать відлогом, покриті бур'янами, покопані ровами і арматними кулями, позакидувані густо ту і там гробами і могилами, в котрих спочивають наші найближчі свояки: батьки, братя, сини, і другі, що ще до недавна до нас звідувалися листами і письмами, а тепер полягли в бою за Вітчину. Они нам дали найкращий примір, як треба любити Вітчину. Там, де перед війною кипіло жите і нарід мов

Америці і Канаді; і они чий можуть, помагють в тій борбі; а навіть можемо сміло сказати, що Українці північно-американські грають дуже важну ролю в сьогочасній борбі за Україну. Ми знов Українці що замаешкуем розлогі праліси, степи і ріжні пустарі полудневої Америки взагалі ще дуже мало причинились до визволення України. Чкби не то, що ми зібрали дещо гроша на сю ціль, то пуста була би наша балаканина про Україну, пуста наша надія, і пуста наша хвальба, що ми любимо Вітчину.

Але, що тепер такий світ, що куди лишень обернись а всюди треба гроша, а ми трохи вже его зібрали, так і ми будемо могли почванитися що й ми вже кинули цеголку до здвигнення України. І ся наша збірка, як раз дуже на часі. Борба наших Братей старокравчих за Вітчину вже мислять, як сказано коштує. Понад то они они вже не в силі нічо більше дати, бо они вже все дали, що лишень могли. Тож тепер само собою розуміє ся спадає на нас обовязком помагати їм, що змога, з мечем звідси не підем у бій, але за те чим зможем, поможем; а на першій місци грошем. Ми знаємо з давніших звітів воєнних, що похлоное гроша війна. Тож можемо знати кілька треба ще гроша Українцям у Старім краю, до провадження війни з большевиками з Поляками і другими ворогами, що напоцілились зруйнувати будову українського Народу, української Держави.

І не думаймо, що як ми вже раз дали, то ми вже досить дали. Може ще кілька раз нам треба буде дати і ще буде не досить. Однак як ми дотепер ще ніякого не

якраз днесь всі разом зібрались з пілого світа коло мене?»

«Се Марійка так видумала», — відповів молодий священник, вказуючи на свою горбатеньку сестру, що покійрно па боці стояла. «Она написала до кожного з нас, щоби ми нині конечно разом зійшли ся на святій вечір».

«Марійко, найже Г. Бог тобі заплатить!» — Тедви се Андрій вимовив зі зворушення і щастя голосно заплакав. І гостям закрутили ся слези в очах.

Стара скорше прийшла до себе і сказала: «20 літ тому вечерали ми разом серед плачу, а нині» —

«А нині весело!» додала Марійка.

«Так нині весело, коли Бог позволив», повторила старушка.

«А чи ти Марійко все приготвила?»

«Так, матусю, приготвила!»

З сели до вичері. Много собі розповідали і жарені потади сміяли. Весело, любово солідно було їм. Им здавало ся, що щоденщина не минула, а то вже був ранок. З церковної вежі залунали святочій дзвони вливаючи вірних па «З нами Бог».

Встали і пішли всі разом до Божого дому.

«З нами Бог» залунало в депо вєвї-... але в ничий душі не звучали єт слова так виразно, так мило, як в душах євратинєвських та їх добродіє.

Сирани а н ми був Бог!

Діточка куток

Любі Діточки!

Минули свята, минули вакації, а зачинаєсь школа по наших оселях в Бразилії. Правда, що суть такі люди що то о школу не дбають не хочуть старатись, але щасливі сі, що ходили і підуть до школи. Много на жаль є таких українських діточок, що школи не бачать. Просіть любі Діточки своїх Родичів, щоб коли лише можливо, Вас послали до школи. Перед сими діточками, що підуть до школи, стоїть дорога довга, цілорічна праця. Памятайтеж, що наука є всякому потрібна, бо чоловік без науки так як без рук і без очей. Тому вчіть ся пильно, а Бога просіть, щоб Вам в Вашій праці помагав. Г. Бог буде Вам помагати, если будете добрим, чинним і побожним. Я Вам також желяю любі діточки, щоб Г. Бог Вам благословив і Вас стеріг, щоб Ваші серденька були все чистенькі, та невиненькі і щоб Ви з науки винесли як найбільше хісна на славу Богу, на добро єв. католицької церкви і нашого українського народу.

Здоровля Вас щиренько,
„Праця“.

Ми еще невільнички!

Я чула раз, як Бразилійці
Про рідний свій край говорили,
Его красу, богацтво, силу,
Значіне в світі виносили.

І чула раз я Італійців
Які про край свій розмовляли,
Там чоловік у себе в дома,
В своїх правах они казали.

Я чула часто французів, Німців,
Кождий чванив ся вітчиною
Своею мовою, правами,
Силою, богацтвом, свободою,

І я спінула край свій рідний
Далеку свою вітчину
Старий Дніпро, в степах могили
Давну України красу.

Глибокий жаль стиснув за серце
О як щасливі люди сі
Они свої, в своему краю
А ми — ми невільнички на землі.

У рідному краю ми невільни
В країні нашій ми раби
В кайдани сковані від коліски
В кайданах гинули наші батьки.

В країні нашій нам не вільно
Себе Українцями звати
Ні до землі батьківської, рідної
До любі України признаватись.

В країні нашій ми не смієм
У своїй мові говорити
У своїй мові помолитись
У своїй мові діти малі учити.

В країні нашій ми чужі
В краях чужих поселеньці бідні

З серцем скованим тугою
Хоч руки від кайдан свободні.

Ось кождий нарід кутик свій має
Де він панує, не чужі
Лиш ми невільнички і слуги
У своїй не чужій землі.

І я спінула Україну
Степи мережані цвєтами
І шлях Владимірський далекий
Посіяний батьків кістками.

Школярка з Прудентополя.

Загадка.

Отець мав двох синів. Як умирав, то лишив бочку вина на вісім гарців, а оба братя мали поділитись тим по половині. І лишив батько ще дві бочки порожні одна на пять гарців, а друга на три гарци. Більше не лишив нічо крім сих трьох бочок. Як они розділили ся тим вином по половині, коли не мали иньшої мірки, крім тих двох порожніх бочілок?

Хто перший з дітний відгадає і опише, як він дійшов до своєї відгадки, то дістане пять гарних образців.

В слідуєчій числі почнесь печатати збірку коляд на сироти з оселі Прудентопіль. Просіть ся присилати з иньших осель, єв діточкі українські колядували на сю ціль. Нашим дітям днесь належить ся і подяка, бо майже кждя лінія ходила колядувати на сиріткі галицькі.

З Церкви і Школи

Намірене на лютій.

(Для членів Брацтва Найс. Серця Хр.)

Щедрість християнська.

Не від нині то говорять крикуни радикальні і соціалістичні, що если загорнуть сьвіт в свої руки, то тоді настане рай на землі: що аж тоді буде всім добре і щасливо, що не буде жадного гнету, ані кривди, ані недостатку, ані біди — ну рай.

І необачні люди дають ся в сей спосіб обдурювати. Так було оно в Франції, так було і в Португалії. Люди повірили диявольським висланникам і віддали їм в руки всю всю власть в державі. Але на своє лихо. Бо першим кроком сих безбожників було повивішувати тисячі невинних людей, порабувати їх маєтки і заробити собі. Однак се ще було їм за мало. Они забажали зрабувати і церковні та монастирські маєтки, обіцяючи що з продажи узискають 4.000 мільонів і за те будуть удержувати школи а наріц не буде потребував вже платити податків.

Але що ж? Загарбали они всі добра церковні навіть самі церкви і сьвяті сосуди та ризи, а гроші узискані розіслали так що бідний забаламучений нарід мусів ще доплатити кошта ліцитації — а бідні лишили ся і дальше бідні.

Так то оно. Віда була є і буде.

Вже сам Спаситель сказав: „Убогих все маєте між собою.“ (Мат. 26, 11).

І справді оно так є.

На сьвітї є дві клясі людей: Одні багаті що мають всего достатно, уживають всякої розкоші і добра і — надуживають сего. А є другі, що ведуть житє в біді, недостатку в голоді, холодї, терпінню, не маючи навіть найконечніших річий.

Получити ті дві клясі в одно — ніколи не вдавало ся. Один Христос Спаситель виє ті ріжницї вирівнювати і вирівнювати по Божому.

Він то підносить стан убожества понад всі стани. Той бідний, понижений нуждар, що не має що до уст вложити, ані де голови склонити, ні чим приодіти ся, стоїть

В сей спосіб Папа Григорій XIII основав календар григоріанський або, як називають, календар нового стилю. Хоча і сей не є зовсім точний, то всеж таки о много точнійший, як юліанський.

Що зроблять Українці в будучности, сего покищо не знати не, є можливим, що зрефрмують свій календар, тимбільше, що перед в іншою хотїла давнє се зробити Росія, а тоді певно і наші на задї не оставили ся.

В Росії деякі навіть латинники тримали ся юліанського, а декуди знова грецького обряду тримають ся григоріанського.

З часом ті ріжницї мусять якось вирівнятися. Через всякі невігоди, з причини ріжниць обох календарів, можна надїятись, що реформа ся наступить навіть в короткім часї.

в очах Христових висше чим озолочений богач.

Розуміє ся, що ту говоримо про такою бідака, що вмїє зносити свій недостаток з повним відданєм ся на волю Божу. Таких потїшає Христос, для них готує Він небо, їх зве блаженними: „Блаженні убогі духом бо їх є царство небесне.“ Мат. 5. 3.

І дійсно. Христос Спаситель приходить на сьвіт до убогих пастирів, родить ся з убогої Матери, в убогїм вертепї, убогим гонить царство Боже, звертає ся до убогих, учеників вибирає собі з поміж убогих, сам же убого, як сам о собі каже: „Лисиці мають ями, птиці мають гнізда, а Син чоловічеський не має де своєї голови склонити.“

Так цїнить Христос убожество, але убожество духом т. є. есло хто не привязує свого серця до дїбр сего сьвіта. Таких убогих є царство небесне.

Але не лиш се. Не лиш они мають правдо царства небесного, але они є посередниками для богатів в дрозї до неба. Они неначе пускають до неба богатих. Бо черес убогих, т. є. служачи убогим, можуть багаті до неба дістати ся. Каже Христос: „Дай убогим, а будеш мати скарб в небї.“ (Марко 10, 21).

За убогими уймає ся Христос і всяку прислугу в сьвідчену бідному, уважає за прислугу собі зділану. А на страшнім судї коли проголосить засуд свій, відїзє ся не іншими словами, як тими, що похвалить милосерде добрих а осулить захланність злих.

Нехайжеж ніхто не замикає своїх воріт перед убогими. Зимно єму — оґрій єго, голоден він — погодуй єго, спрагнений — напій єго, так обходи ся з ним, як з самим Христом. І тому власне є багато нуждарів, що сити й голодного не знає, що богач сам їсть аж розперїзує ся а убогого тровить псами, сам має аж забагато а своему ближньому не хоче і кусника хлїба відступити. Еслиб так багаті отворили своє серце дозволили, щоб в тім у серцю їх запанувала християнська любов ближнього і милосердие, тоді і неволя булаб для бідака лекшою і житє солодше.

Щоб однак багаті могли сей свій обовязок та з любовю ратувати бідних в їх потребах, мусить знати, що їм не вільно марнотравити своїх дїбр на збитки, на грїшні забави, на піятику, розпусту, балї, карти і т. д., але повинні з своїх дїбр давати на бідних, на захоронки для сирїт, на приютї для старців, на лічницї для калїк, на католицькі школи, на ці церкви, наші шпиталї і взагалї на все, щоб лишень можна злекшити недолю бездольних.

І о се просїм Прєсєв. Серце Христове, щоб жертволюбивість християнська не то не уставала, але щоб чим раз то змагала ся.

Тут нехай отворять свої серця і свої скарбницї Нехай споможуть сих бідних а певно Христос колись віддасть їм за се стерицею. О се просїм всі через цілий місьєць Найсол Сдрєє, щоб заґрів богатих до милосердя а бідним дав терпеливості і згоди з волею Божою.

НАЙНОВІШІ ВІСТІ.

доносять, що великі сили большевиків ідуть проти Ляхів в околиці Двиньск. Литовські і польські війська проґнані.

З Бразилії.

Др. Е. Пессоа президент Бразилії, хоть певно, та совісно працює над поліпшенем долї цілої Бразилії, однак вже має своїх ворогів.

В Паранї під взглядом політичним не ґаразд. Опозиція не спить, а працює. Крім сего долучають ся до всяких сих борб і ріжні штрайки. На многих місцях дорїг зєлізничих стереже військо. Ходить чутка, що многі кінші робітники мають злучитись, та з того має в коротці вийти штрайк загальний.

В Куритибї штрайкують недлш желїзничї робітники, але і робітники самоходів.

З Рїйо пишуть, що Аргентина дуже заїнтересувалась управою герви. Рїжні привелї дає сим, що садять герву і оправляють. В околиці Міссїонєс вже нинї мають звиж 5 мільонів деревець.

Дорога з Гварапави до фос Ігвасу вже викінчена. Мож їхати не лиш фірою, але і самоходом.

Бразилїя очїнує, та приготовляєсь на приїняте президента португальського, короля іспанського і бельгійського. З сей нагоди буде ободити 100 літню річницю своє свободи.

В Прудентополи дня 8. січня с. р. о год. 12. відбулись надзвичайні загальні збори товариства „Україна“ при вспївї участі пп. Виділових і великого числа членів. Залаґоджено много біжучих справ, прийато много нових членів до товариства, заохоченось до дальшої праці для добра свої Вітчизни.

З оселї Каразїня — Павльо Фронтїнь пишуть нам, що там засновано школу. На ранїшну науку учащє 40 діточок, а на вечїрну 15. Щїсть Боже, бо в школі наша будучність. Кождий нарід, що тепер висше стоїть від нас мусить се завдячувати лиш дофрїй школі. Зарівно в сїй оселї засновано спілку торговельну, котра гарно розвиваєсь. Держїть ся Братя Українці, бо лиш зґодою любовою, і працєю дійдєсь до ціли.

Пишуть нам з оселї Іратї: Дня 1. січня 1920 р. засновано товариство ім. Тараса Шевченка. До Видїлу увїйшли слїдуючі пп. Іван Лукавий, Дмитро Приймак, Іван Недопитальський, М. Дерворїз, Вас. Процик, Гринь Міхкота, Федь Дерворїз і Бас. Дерворїз. До сего товариства вписалось до 40 членів. Цїлю тов. є ширене просьвітї.

ОО. Василїани в Прудентополи одержали картку з Галичини з Лаврова. Нич нового, нич потїшаючого. Видко, що панованне плячке в всхїдній Галичинї запишєсь гірше як панщина. В монастири ОО. Василїан в Г. Феррата перебуває тепер один брат ЧСВВ. В. Стрїльчик котрий пару тижняв тому вернув з полону Італійського а до Галичини гірко дістатись. Був на авїєнцїї у Сьвят. Отця, та одержав за витривалість в тім горю золотий крест заслуги і благословенство.

Складайте лепти на голодних!

многі дні; також установа дня вигоди обчислюється, щоб тих 5 годин, 48 минут і 46 секунд уважати за цілих 6 годин і що чотири роки додавати один день до року. Тим самим повстав „високосний рік“, де влітмісяце 28 днів числиться ся 29 днів. Так став осколателем юліанського календаря. Але юліанський рік був в д соняшного 12 минут і 14 секунд довший, отже кожний соняшний добігав до кінця, то юліанський ще спізняє ся.

За Папи Григорія XIII в р. 1583 опізнав ся вже був о 11 днів. В р. 1582 Папа Григорій наказав пропустити ті дні і установа на дальше, щоб кожній четвертій соті літ сотий рік був переступним, а в трох сотках має бути сотий рік звичайним роком. Тим чином запобіг точнішому численню і зближив се числене часу після свого григоріанського календаря до року соняшного. Але і се числене не є ще точне. Після григоріанського календаря рік має 365 днів, 5 годин, 49 минут і 12 секунд, отже від соняшного єсть все ще довший; то однак така мала різниця, що за неї аж за 3.300 літ зробивби ся знова один день.

по Божому.

Він то підносить стан убожества понад свої стани. Той бідний, понижений нуждар, що не має що до уст вложити, ані де голови склонити, ні чим приодіти ся, стоїть в сей спосіб Папа Григорій XIII основав календар григоріанський або, як називають, календар нового стилю. Хоча і сей не є зовсім точний, то всеж таки о много точніший, як юліанський.

Що зроблять Українці в будучности, сего покищо не знати не, є можливим, що зреформують свій календар, тимбільше, що перед в'їною хотіла давнє се зробити Росія, а тоді певно і наші на заді не оставили ся.

В Росії деякі навіть латинники тримали ся юліанського, а декуди знова грецького обряду тримають ся григоріанського.

З часом ті різниці мусять якось вирівнятися. Через всякі невігоди, з причини різниць обох календарів, можна надіятись, що реформа ся наступить навіть в короткім часі.

зок та з любов'ю рахувати бідних в їх потребах, мусить знати, що їм не вільно маритравити своїх дібр на збитки, на грішні забави, на п'ятику, розпусту, балі, карти і т. д., але повинні з своїх дібр давати на бідних, на захоронки для сиріт, на приюти для старців, на лічниці для калік, на католицькі школи, на ці церкви, наші шпиталі і взагалі на все, щоб лишень можна злекшити недолю бездолим.

І о се просім Пресв. Серце Христове, щоб жертволюбивість християнська не то не уставала, але щоб чим раз то змагала ся.

Тут нехай отворять свої серця і свої скарбниці! Нехай споможуть сих бідних а певно Христос колись віддасть їм за се стерицею. О се просім всі через цілий місяць Найсол Сдрце, щоб загрів богатих до мил'сердя а бідним дав терпеливості і згоди з волею Божою.

НАЙНОВІШІ ВІСТІ.

доносять, що великі сили большевиків ідуть проти Ляхів в околиці Двиньск. Литовські і польські війська прогнані.

спілку торговельну котра гарно розвиваєся. Держить ся Братя Українці, бо лиш згоди любовою, і працюю дійдєсь до ціли.

Пишуть нам з оселі Іраті: Дня 1. с'чня 1920 р. засновано товариство ім. Тараса Шевченка. До Виділу увійшли слідуєчі пани: Іван Лукавий, Дмитро Приймак, Іван Недопитальский, М. Дерворіз, Вас. Процик, Гринь Міхкота, Фель Дерворіз і Вас. Дерворіз. До сего товариства вписалось до 40 членів. Цілю тов. є ширене просв'іти.

ОО. Василияни в Прудентополи одержали картку з Галичини з Лаврова. Нич нового, нич потішаючого. Видко, що панованне ляцке в східній Галичині запишєсь гірше як панщина. В монастири ОО. Василияни в Г. Феррата перебуває тепер один брат ЧСВВ. В. Стрільчик котрий пару тижнів тому вернув з полону Італійського а до Галичини гірко дістатись. Був на авдисенції у Св'ят. Отця, та одержав за витривалість в тім горю золотий крест заслуги і благословеньство.

Складайте лепти на голодних!

Кравчарня „УКРАЇНА“
Василя Магеровского

Виготовляє всякі убраня від найдорозших до найдешевших: плащі, намітки, маринарки, сподні — взагалі все, що входить в обєм кравецтва.

Велкі роботи виконує скоро, совісно — після міри, крою і моди.

Ціни найприступніші.

Українці! Попирайте завсїгди лиш своїх!

ALFAIATARIA „UCRAINA“
de
Basilio Magerovskyi
Papandua Sta. Catharina

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП В КУРИТИБІ
Юрка Іванкова

ул. Martius Affonso № 6 (проти церкви).
Seccos e Molhados.

напитки краєві і заграничні. Купую збіже, і кольонійні продукта. У склепі найде кожлий товар йому потрібний до дому.
Є нічліг для Шан. III Кольоніетів.

PHARMACIA FERREIRA.

DIREGIDA PELO PHARMACEUTICO
Belmiro A. de Almeida
Rua: Dr. Vicente Machado — Prudentopolis
E. do PARANÁ.

ВЕЛИКИЙ СКЛАД ДРОГУЕРІІ І ХЕМІКАХ ПРОДУКТІВ.

Особливіші ліки: гомеопатичні у пакнях, як і всякі ліки на різні хороби.

Приймаєть ся рецепта у якій будь годні чи у день, чи вночі, без проволочки.

Ціни логічні — умірковані.

Найбільший український склеп в Прудентополи
Василя Войтовича.

Продаєть ся по ціні уміркованій. Одинока фірма, яка вдєспотить Вас за Ваші гроші! Вступіть і переконайте ся, бо то не коштує нічо.

Білиший вибір найріжнородніших материй, наймодніших кольорів к а с е м і р и, коців, готових убрань, чисто-вовняних пал, полотна, хусток, стяжок, капелюхів соломяних і сукняних, ниток до шитя, вишиваня і ручних робіт, зимових шапів, перфум, перфумованого мила, скла, начинь кухонних, зеліза, машин до шитя, пороху, шроту, фулетів, славної пасти „Фаворіта“ і шнуриков; книжок, та приборів шкільних.

НАПИТКИ КРАЄВІ І ЗАГРАНИЧНІ.

На складі завсїгди: хміль, олій до фарб, св'ічки мильові, а подостатком муки найліпших марок, соли грубої, меленої і рефінованої столової; Sal Glauber, Sal amargo, нафти, тютюну, рижу, цукру, фарини кукурузяної і мандьокової, фасолі, кави зернятами, незрівнаного смаку паленої і чай з Індій.

Завсїгди св'іже насіне.

Продаю всім, з моєї власної цегольні ЦЕГЛУ, яку узнано за найміцнішу, найлекшу і найпрактичнійшу до мурованя; ЧЕРЕПИЦЮ: витривалу, найменшої ваги, а найсильнійшу. Скуповую на велику скалю герву та иньші краєві продукта.

Посідаю велике і рівне подніре на заїзд, а на случаї потреби просторий, сулокійний нічліг.

Wasilio Wojtowycz

Prudentopolis, Paraná, Brazil.

Чи пили Ви коли каву з української фабрики?

Зайдіть до Григорія Кушніра кольонія-Шавієр да Сільва — Папандуа С. Катаріна.

Там дістанете: каву палену найліпшої якості — без домішок ароматичного запаху в фабриці „ІТАЙО“.

Kuchnir Gregorio Colonia Xavier da Silva
corr. Papandava S. Catharina

Адвокат
Dr. TRASYBULHO LINS-FILHO.
у прудентополи.

Принймає всякі справи цивільні, гандлеві, кримінальні. Виготовляє інвентарі, арроляменти і прочі всякі справи входячі в обсяг адвокатури. Ітересанти най удають ся до п. Вас. Лопатюка. Пам'ятайте о сім, що всякі справи предкладаєть в українській мові.

Канцелярия містить ся:
Hotel Victoria — Prudentopolis.

Позір! — Позір!
ЛІНІЯ ІВАЇ І ОКОЛИЦЯ!

Linha Ivahy — Prudentopolis — Parana.
ОЛЕКСА МАРТИНЕЦЬ.

Поручаю всім Українцям мій новоотворений склеп. Найдешевші товари споживчі, знаряди до ужитку домашнього. Купую збіже герву і всякі продукта кольоніяльні. Чого Вам потреба, купите і будете вдоволені. Жаден Українець не може оминати, а іти до свого Українця.

Alexandre Martinete.
Ivahy — Prudentopolis — Parana.

Шкленяр і Син.

Великий склад ріжнородних материй — зелі я і прочих. Агенция Банків: «Banco do Brasil», «Banco Francez e Italiano» і «Banco Nacional do Commercio».

Суб-Агенция компанії асекураціиної земельних і водних (морської): «Companhia Alliança da Bahia».

Стала кореспонденция комерциальна (гандлева) з найбільшими фірмами.

Купують в великій свількоєси: герву, віск, і мід.

Говорить ся по Українськи.
SZKLENIARZ & FIHO.
Teleg. „SZKLENIARZ“
Prudentopolis — Paraná — Brasil.

Йордан в Прудентополи, як минувших літ так і сего року випав гарно. Народу було велике множество, а що найбільше треба похвалити, що похід процесії був взривий. Чужинці цікавились та подивлялись цілу процесію, а при тім прилучувались, щоб бути присутніми на водосвяттію.

Українці в Бразилії — Українці в Прудентополи і околиці Дня 1. лютого починаєть наука в українській школі, яку ведуть Пр. СС. Службниць. Записуйте свої діти, бо нині гірко без школи. Час іде, а памятайте, що він не вертає.

Оголошення.

Інтернат СС. Службниць у Прудентополи.

Подаєть ся до відома усім Українцям у Бразилії, що наука у школі Сестер Службниць Пр. Д. М. у Прудентополи зачнеть дня 1. лютого 1920 р. Єсть се одинокий український інтернат у Парані. Приймаєть ся дітий і з подальших місцевостей на помешканє. Поміщенє вигідне, опіка совісна, харч здоровий.

В школі вчить ся усіх предметів вимаганих в середних школах рядових з додатком языка українського, науки релігії та різних жіночих робіт.

Користайте з нагоди, бо без школи годі жити тому чимеборше пишть по условини прийняті на адресу:

Collegio das Irmãs S. I. V. M.
Prudentopolis — Paraná

Потреба робітників до дорментів на Antonio Rebouças. Платня від 1\$200 і висше після згоди.

Frederico França Junhor.

Де є Никола і Ілько Березюк, і Максим Калинович?

Були у Вінніпегу. Нехай зголосять ся до Івана Калиновича сина Федька, через редакцію „Праці“.

Роман Сікора має шакер з будинками, водою, гервою, оплачений до продажі. Зголосуватись до Романа Сікора в Маркондес.

Пошукуєть ся дяко-учителя.

Кольонія Антонію Кандідо пошукує учителя, що знавби провадити науку в двох мовах, т. є. українську і португальську і дяківство.

Першеньство має п. Марко Левуш.
За комітет Олекса Шаравара і Г. Флисака.

ANTONIO REBOUCAS PARANA
Riosinho
CASA DO POVO

УКРАЇНСЬКІЙ СКЛЕП
КОСТЯ ОДРЕЦЬКОГО

В АНТОНІЮ РЕБОУСАС — ПАРАНА

Один з найбільших і найстарших склепів у цілім муніципю Іраті

Продаю товари ріжнородні — яких справді хто забажає — ФАЗЕНДА — ЗЕЛІЗО — ЗНАРЯДИ домашні, кухонні і усе, що потрібне до ужиткоу домашнього і рільничого.

Напитки ріжнородні. Скуповую герву. На складі КАВА — ЦУКОР — усі споживчі товари. Капелюхи — стрільні артикули — окраси зі золота на брошки, перстені, ланцюжки до годинників і т. д. Чого Вам треба — купите і будете вдоволені.

Constantino Odreckyi
Antonio Rebouças Paraná

Чи Ви вже були коли у склепі НИКИТИ ДОНЯКА у місті Іраті?

Він є знаний всім зі свого склепу, що его отворив еще в р. 1908 — в новім перворяднім мурованім домі, в місті Іраті, недалеко стації залізничної.

В його склепі знайде кожний Українець найлучший і найдешевший товар. О сїм переконаєть кожний, хто вступить в хату Никити Доняка. Простора саяя повна Seccos e Molhados, зелізя, ріжнородна фазенда, товари споживчі і т. и. — а все по ціні найприступнійшій. Переїзджаючі можуть перенозувати, або в бераку, або в саяях на горі помешканя. Ті, що мали до діла зі склепом Н. Доняка, є вдоволені з его товару.

Купую герву-матте і инші продукта кольоніальні.

До кожного потягу виспласєть власний віз, а в разі потреби винаймаєть фіра до Прудентополя і кольонії Іраті.

СВІЙ ДО СВОГО — УКРАЇНЕЦЬ ДО УКРАЇНЦЯ

Niketa Doniak — Iraty — Paraná.

Читайте і другим переказуйте, що в ІТАИОПОЛІС
в С. Катарині — склеп — український

Евстахія Прокопяка

містить ся при тій самій улиці, шой був — і у тім самім домі, де й склеп давнійше був.

Мій склеп вже від многих літ існує — про нього всі знають — бож се склеп широго Українця. — Натерпівсь я до волі за українську справу.

У мене в складі найдеть ся усе, що потрібне ПП. Кольоністам, чи то у домі, чи в господарці. — Ріжнородні напитки краєві і заграничні Продукта купую і продаю таньше як инші. — Купую Герву.

В моїй хаті получене телефонічне з Мафра і Рію Негро. Прошу вступити і на власні очі пересвідчитесь, що се що кажу правду говорю і пишу. — Прошу не забувати в дорозі з Рію Негро.

EUSTACHIO PROKOPIAK

Itayopolis

S. Catharina.

Др. Олександр Нікольский
лікар — медик
в Прудентополи

приймає слабих що дня від год. 1-ї до 3-ї
в українськім шпитали
БЕЗПЛАТНО ДЛЯ БІДНИХ.

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП

Івана Мойси

В Марешаль Маллет

ріг ул. Тараса Шевченка і Др. Франка.

Спродает ріжнородні продукта по найтаньшій ціні. Купує усякі продукта кольоніальні, а найцікавше, що платить доросше як другі склепарі.

ПП. З КОЛЬОНІЙ

прошу прийти у мій склеп і спробувати, чи те, що кажу, правду кажу? Я сьвідомий, що переконаєть, що кажу правду!

João Moisa

Marechal Mallet

Paraná

ПРОФЕСОР Др. ШИМАНЬСКИЙ

ЛІЧИТЬ НЕДУГИ ОЧИЙ

Куритиба, — Праца Tiradentes 54.

Лічнице заведене в АРАУКАРИЇ.

В. КУН І СИН

ІПІРАНГІА ГВАЖУВІРА ПАРАНА

Поручаю мій склеп при фабриці КАП ФЛЯШКОВИХ, купую всякі продукта краєві, продаж гуртовна і деталічна.

W. KUHN & FILHO

Guajuvira

Paraná

Ширіть „ПРАЦЮ“!

ЦЕЗАР ШУЛЫЦ

CORITUBA, RUA: BARAO DO SERRO AZUL

№ 12 — 14.

Caixa postal № 12-14

Telephone № 193.

Містить у своїм домі: кнгарню, печатню, переплетню. Споряджує печатки канцелярні, металеві під лок, як також кілші, картки металеві, та инші роботи гравіровні на цинку срібні і золоті, кнжарні торговельні, інженерські, та всякого рола иншого.

Великий склад карток і бабонів, церковних образів, сьвятих ік і всяких посудия до ужиття у церквах. Великий склад назеру і прирядів до писаня; зошито літературні, кнжарні, торговельні, інженерські, та всякого рола иншого.

CAIXA
POSTAL
246.

BEBAM AS CERVEJAS

Чи Ви вже були коли у склепі НИКИТИ ДОНЯКА у місті Іраті?

Він є знаний всім зі свого skleпу, що его отворив еще в р. 1908 — в новім перворяднім мурованім домі, в місті Іраті, недалеко стациї залізничої.

В його skleпі знайде кождий Українець найлучший і найдешевший то вар. О сїм переконаєсь кождий, хто вступить в хату Никити Доняка. Простора сая повна Seccos e Molhados, зелізя, ріжнородна фазенда, товари споживчі і т. и. — а все по ціну найприступнійшій. Переїзджаючі можуть переночувати, або в бараку, або в саях на горі помешканя. Ті, що мали до діла зі skleпом Н. Доняка, є вдоволені з его товару.

Купую герву-матте і инші продукта кольоніальні.

До кождого потягу висплаєсь власний віз, а в разі потреби винаймаєсь фіра до Прудентополя і кольонії Іраті.

СВІЙ ДО СВОГО — УКРАЇНЕЦЬ ДО УКРАЇНЦЯ

Niketa Doniak — Iraty — Paraná.

CAIXA
POSTAL
246.

BEBAM AS CERVEJAS
DA
ATLANTICA

Atlantica

Luzitana

Curitibana

Porter

TELEPHONE 454.

ВЖЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ — ПРОДУКТА ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А.
(ул. Ігвассу — Куритиба) ???

ПИВА:
ясні:

Атлантика
Люзитана
Гамбург
Куритибана
Паранаєсе
темні:

Мюнхен
Кульмбах
Демократа
Портер

НАПИТКИ:

Атлянта
Більц

Вода Столова
Женжібре

ГАЗОЗИ з:

Цитрини

Абакаші

Черешень
Малин

Помараньч
Содова вода.

Панове Хлібороби! Купуємо кожду скількість ячменю і платимо найлучші ціни!

Роздаємо насіне ячменю за контрактом або продаємо вибіране насіне ячменю!

Сумі дріжджи Атлантики є найлучші і економічні.

Екстракт з солоду, се найлучше лікарство проти кашлю і відновляючий сили.

по найтаньшій ціні. Купує усякі продукта кольоніальні, а найцікавше, що платить доросше як другі skleпарі.

ПП. З КОЛЬОНІЙ

прошу прийти у мій skleп і спробувати, чи те, що кажу, правду кажу? Я свідомий, що переконаєтесь, що кажу правду!

João Moisa

Marechal Mallet

Paraná

Поручаю мій skleп при фабриці КАП ФЛЯШКОВИХ, купую всякі продукта краєві, продаж гуртовна і деталічна.

W. KUHN & FILHO

Guajuvira

Paraná

Ширіть „ПРАЦЮ“!

ЦЕЗАР ШУЛЫЦ

CORITIBA, RUA: BARAO DO SERRO AZUL

№ 12 — 14.

Caixa postal № 12-14

Telephone № 193.

Містить у своїм домі: кнїгарню, печатню, переплетню. Споряджує печатки кавчукові, металеві під ляз, як також кліші, картки металеві, та инші роботи гравірові на ципку сріблї і золоті, кнїжки торговельні, інжинєрскі, та всякого рода иншого.

Великий склад карток і бльоків, церковних образів, свічників як і всяких посудин до ужити у церквах. Великий склад наперу і приладів до писаня; зошити ріжної якості, друви фактурові, посвідки побору грошей, тіл, меморанда, — картки візитові і т. п.

Оправляєсь кнїжки і прикрашуєсь після найновійшої форми.

Ціни приступні — найприступнійші.

CEZAR SCHULZ.

CORITIBA Rua: Barão do Serro Azul 12 e 14. Paraná — Brazil.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА

Одрецький

Козакевич

В

ІРАТІ

ПАРАНА

ПОРУЧАЄМО усім Українцям з Іраті, як і з подальших околиць, наш skleп, який є завжди засмотрений у найріжноріжнійшій товари так краєві, як і заграничні, найлучшої якості. Великий вибір ріжнородних матерій, коців, кашелюхів, вовняних пал, хусток, білого полотна, черевиків з фабрики Фаворита, осетові вовняні убрания і многі инші товари галстгарийні.

НАЧИНЕ КУХОНЕ — ЗЕЛІЗО.

Має завжди на складі велику скількість: МУКИ пшеничної житної і кукурудзяної, ЦУКОР жовтий і білий. Каву в зернятах і мелена, СІЛЬ НАФТА, ОЛІЙ, ріжнородні ФАРБИ, КОНСЕРВИ, ГОРІВКА з Моретес, напитки красві і заграничні.

Скуповуємо герву — віск і мід для ПП. Каросників є портера, січки і кукурудзи не брак.

Продаж деталічна і гуртовна для прибувших залізницею нічліг.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА.

ОДРЕЦЬКИЙ — КОЗАКЕВИЧ

На услуги Шановної Публіки. Телеграфічна адреса: „Kozak Iraty“.